

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 356/04-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. novembra 2004 predbežne prerokoval sťažnosť Jaromíra Šmídu, bytom Ž., Jána Šmídu, bytom Ž., Agneše Buchtovej, bytom Ž., a Ondreja Buchtu, bytom Ž., zastúpených advokátkou JUDr. A. S., Advokátska kancelária, Ž., ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Žilina v konaniach vedených pod sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Jaromíra Šmídu, Jána Šmídu, Agneše Buchtovej a Ondreja Buchtu
o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. júna 2004 doručená sťažnosť Jaromíra Šmídu, Jána Šmídu, Agneše Buchtovej a Ondreja Buchtu (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len

„ústava“) a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaniach o úschove peňažnej sumy 1 236 000 Sk (náhrada za vyvlastnené nehnuteľnosti) vedených pod sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95.

Podľa tvrdenia sťažovateľov je od roku 1996 na okresnom súde pod sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95 deponovaná suma spolu 3 219 900 Sk za vyvlastnené komasačné parcely podľa právoplatného vyvlastňovacieho protokolu č. ... Dôvodom, prečo vyvlastňované náhrady boli dané do depozitu, bolo to, že príjemcovia boli neznámi a že v otázke predmetných parciel bol na okresnom súde vedený súdny spor o určenie vlastníctva pod sp. zn. 16 C 173/93. Tento spor bol právoplatne skončený 24. novembra 2003. Sťažovatelia niekoľkokrát žiadali okresný súd o vyplatenie deponovaných peňazí. Na postup okresného súdu sa sťažovali aj sťažnosťami z 2. decembra 2002 a 27. februára 2004. Tieto sťažnosti však podľa názoru sťažovateľov nevedli k náprave. Podľa ich názoru neexistuje žiaden dôvod na to, aby okresný súd zdržiaval výplatu deponovanej čiastky.

Porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vidia sťažovatelia v tom, že od roku 1995 je na okresnom súde zložená peňažná čiastka za vyvlastnené nehnuteľnosti vo výške 3 219 900 Sk, ktorá im doteraz nebola vyplatená.

Sťažovatelia si uplatnili aj nárok na primerané finančné zadosťučinenie vo výške 200 000 Sk pre každého z nich. Svoj nárok odôvodnili tak, že nevyplatením deponovanej čiastky okresným súdom sa dostali do stavu právnej neistoty a s touto čiastkou nemôžu nakladať pre pochybenie okresného súdu.

Sťažovatelia vo svojej sťažnosti navrhli, aby ústavný súd takto rozhodol:

„Základné právo Jaromíra Šmídu..., Jána Šmídu..., Agneši Buchtovej... a Ondreja Buchtu... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy

Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu v Žiline vo veci sp. zn. Nc/a/161/95, Nc/a/162/95 porušené bolo.

Ústavný súd Slovenskej republiky priznáva Jaromirovi Šmídovi... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy, Jánovi Šmídovi... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy, Agneši Buchtovej... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy a Ondrejovi Buchtovi... finančné zadosťučinenie vo výške 200.000,- Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy.“

Ústavný súd vyzval okresný súd na zaslanie predmetných súdnych spisov sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95 a na vyjadrenie k sťažnosti. Spisy okresného súdu spolu s vyjadrením boli ústavnému súdu doručené 30. júla 2004. Vo svojom vyjadrení predseda okresného súdu uviedol, že v danom prípade bol sporný predmet vlastníctva a subjekt vlastníctva. Súbežne s konaniami sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95 prebiehalo aj konanie o určenie vlastníctva na okresnom súde pod sp. zn. 16 C 173/93 a odvolacie konania na Krajskom súde v Žiline vedené pod sp. zn. 8 Co 1070/02 a 8 Co 1071/02. Ďalej sa vedie konanie sp. zn. 12 C 228/2003 o povinnosť odporcov súhlasiť s vydaním predmetu úschovy podľa § 185e Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). O deponované peňažné prostriedky sa prihlásili jednak bývalí pozemnoknižní vlastníci a aj komasační vlastníci. Obe skupiny si odmietajú vydať súhlas na vyplatenie deponovanej sumy. Zložiteľ dal súhlas na vyplatenie bývalým pozemnoknižným vlastníkom, proti tomuto súhlasu podali námietky bývalí komasační vlastníci. Predseda okresného súdu považuje sťažnosť za neopodstatnenú.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľov podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde skúmal, či v danom prípade nejde o zjavne neopodstatnenú sťažnosť. Namietat' porušenie svojich práv v konaní pred ústavným súdom sú totiž oprávnené len tie fyzické osoby alebo právnické osoby, ktoré splnili všetky zákonné podmienky spojené s nadobudnutím a uplatňovaním takýchto práv. Z konania o sťažnosti sú preto vylúčené také návrhy, keď sťažovateľ nesplnil niektorú zo zákonných podmienok potrebnú pre vznik právneho vzťahu, porušenie ktorého namietal na ústavnom súde. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu jedným z dôvodov odmietnutia sťažnosti je jej zjavná

neopodstatnenosť, ktorú možno vysloviť v prípade, ak ústavný súd nezistí priamu príčinnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal sťažovateľ (I. ÚS 53/96, I. ÚS 62/96, I. ÚS 20/97).

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). Teda úloha ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu nespočíva v tom, aby určil, či preskúmanie veci predloženej navrhovateľom odhalí existenciu porušenia niektorého z práv alebo slobôd zaručených ústavou, ale spočíva len v tom, aby určil, či toto preskúmanie vylúči akúkoľvek možnosť existencie takéhoto porušenia. Inými slovami, ústavný súd môže pri predbežnom prerokovaní odmietnuť taký návrh, ktorý sa na prvý pohľad a bez najmenej pochybnosti javí ako neopodstatnený (I. ÚS 4/00).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu.

Zo súdnych spisov ústavný súd zistil, že v oboch prípadoch ide o právnu vec - nesporné konanie navrhovateľa Vodného diela Žilina, a. s. (ďalej len „zložiteľ“), s predmetom konania o prijatie peňažnej sumy do úschovy z dôvodu sporného vlastníctva ako náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti v konaniach vedených na okresnom súde pod sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95.

Zo spisov ústavný súd ďalej zistil, že okresnému súdu bol 1. decembra 1995 doručený návrh zložiteľa na prijatie peňažnej sumy v jednom prípade vo výške 1 983 900 Sk (na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. Nc/a/161/95) a v druhom prípade vo výške 1 236 000 Sk (na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. Nc/a/162/95) ako náhrady za vyvlastnené nehnuteľnosti z dôvodu, že ide o sporné

vlastníctvo. Na návrhu, ktorý je vedený na okresnom súde pod sp. zn. Nc/a/162/95, nie je uvedený dátum, kedy bol doručený okresnému súdu. Dňa 22. augusta 1996 okresný súd prijal do úschovy zložené sumy a vyzval príjemcov, aby sa o výplatu zložených peňazí prihlásili v lehote troch rokov od právoplatnosti uznesení. Tieto rozhodnutia nadobudli právoplatnosť 25. januára 1999.

V priebehu konania účastníci o úschove popierali svoje nároky, podávali námietky, zložiteľ niekoľkokrát odmietol dať súhlas na vydanie predmetnej úschovy. Napokon okresný súd 14. februára 2002 rozhodol, že prijaté sumy do úschovy pripadnú v prospech štátu, ak sa o ne nikto neprihlási v lehote troch rokov. V priebehu roku 2002 vlastníci a ich právni zástupcovia požiadali o vydanie finančných prostriedkov. Zložiteľ dal súhlas na vyplatenie ním uvedených príjemcov. O vlastníckom práve bolo právoplatne rozhodnuté až 24. novembra 2003.

Dňa 12. marca 2004 bola v oboch konaniach podaná žiadosť o súhlas k výplate deponovaných peňažných prostriedkov v súdnej úschove, pričom súd účastníkov poučil, že ak súhlas nebude udelený, odkáže všetkých príjemcov na podanie žaloby podľa § 185e OSP o nahradenie prejavu vôle súhlasiť s vydaním predmetu úschovy, túto možnosť však sťažovatelia nevyužili.

Ostatní účastníci konania nedali súhlas na výplatu deponovaných súm pre určené osoby v súhlase zložiteľa. Okresný súd 16. mája 2004 rozhodol o vydaní predmetu úschovy, tieto rozhodnutia dosiaľ nenadobudli právoplatnosť.

Na základe sťažnosti, spisov okresného súdu a judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 260/04) dospel ústavný súd k záveru, že v konaniach okresného súdu vedených pod sp. zn. Nc/a/161/95 a Nc/a/162/95 nedošlo k zbytočným priet'ahom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V konaniach na okresnom súde sa vo veci vykonávali úkony bez zbytočných priet'ahov, okresný súd konal priebežne, predmet úschovy nebolo možné vydať, pretože účastníci konania o úschove si popierali svoje nároky, podávali námietky, zložiteľ a ani ostatní účastníci konania o úschovách nedávali

súhlas na vydanie predmetu úschovy podľa § 185d ods. 1 OSP z dôvodu, že prebiehalo konanie o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam a nárok na vydanie peňažnej sumy bol sporný, čo bránilo vydaniu deponovaných peňazí účastníkom konania o úschovách.

To všetko vylučuje záver, že v konaniach, ktoré sťažovatelia napadli sťažnosťou podanou ústavnému súdu, došlo k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V súčasnosti nemožno zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti odstrániť. Preto ústavný súd neskúmal splnenie ostatných procesných podmienok.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2004